Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

03.11.2026 nr 12-19/26-47/2

Urmas Ala kaebuse edastamine

Edastan Riigikohtule Urmas Ala 30.10.2026 e-kirjaga (lisa 1) esitatud kaebuse (lisa 2) Vabariigi Valimiskomisjoni (VVK) 29.10.2026 otsuse nr 105 „Operatsioonisüsteemide määramine valijarakendusele ja hääle kontrollrakendusele Riigikogu 2027. aasta valimistel“ (lisa 3) peale. VVK 29.10.2026 koosoleku protokolli esitame koheselt selle valmimisel.

Vabariigi Valimiskomisjon (VVK) vaidleb kaebusele vastu, jääb oma otsuses ja koosolekul väljendatud seisukohtade juurde ning palub jätta kaebuse läbi vaatamata või alternatiivselt rahuldamata.

VVK leiab, et kaebajal puudub kaebeõigus. PSJKS § 37 lõike 1 kohaselt saab isik esitada valimiskaebuse üksnes oma subjektiivsete õiguste kaitseks. Riigikohus on 27. juuni 2025. a määruses nr 5-25-8/3 selgitanud, et isikul ei ole subjektiivset õigust nõuda mobiilseadmega hääletamise võimaldamist ning VVK-l on operatsioonisüsteemide määramisel ulatuslik kaalutlusruum.

Kaebaja möönab ka ise, et tal ei ole tingimusteta õigust hääletada vabalt valitud seadmega, tema häält ei ole tagasi lükatud ning ta ei väida, et muud hääletamisviisid oleksid talle kättesaamatud. Seega ei ole kaebaja põhistanud, kuidas vaidlustatud otsus rikub tema subjektiivseid õigusi.

Kui Riigikohus peab kaebust lubatavaks, leiab VVK, et kaebus tuleb jätta rahuldamata. RKVS § 48^3 lõige 5 piiritleb seadmekategooriad, mille operatsioonisüsteemidele valijarakendus luuakse või võidakse luua. Seaduse seletuskirjast nähtub, et seadusandja on näinud ette valijarakenduse loomise levinumatele arvuti operatsioonisüsteemidele ja võimaluse luua see ka mobiilseadme operatsioonisüsteemidele. Seetõttu ei ole kaebaja viide robottolmuimejale asjakohane ning VVK-l ei ole kohustust hinnata muude programmeeritavate seadmete sobivust elektrooniliseks hääletamiseks.

VVK otsuse tegemise kaalutlused on kajastatud 29. oktoobri 2026. a koosoleku protokollis. Kui Riigikohus peab kaebust lubatavaks ja vajalikuks tutvuda otsuse aluseks olnud täiendavate materjalidega, esitab VVK need kohtu nõudmisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ingrid Kullerkann

Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

Lisad:
1. Kaebuse edastamise 30.10.2026 e-kiri
2. Kaebus
3. Vabariigi Valimiskomisjoni 29.10.2026 otsus nr 105 „Operatsioonisüsteemide määramine valijarakendusele ja hääle kontrollrakendusele Riigikogu 2027. aasta valimistel“

Teadmiseks: Urmas Ala

Nellika Valder
nellika.valder@valimised.ee